

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 23911
Tarih : 20.02.2023

78516

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96' ncı ve 99' uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

6 Şubat 2023 tarihlerinde Maraş merkezli yaşanan ve Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa, Elazığ illerini de çok ağır boyutlarda etkileyen depremlerde 20 Şubat tarihi itibarıyla 41 bin 20 kişinin yaşamını yitirdiği, 110 bini aşkın kişinin yaralandığı resmi verilerle açıklanmıştır. Yıkık veya yıkılma riski olan bina sayının 120 bin civarında olduğu ifade ediliyor. Deprem ağır bir şekilde etkilediği 10 ilde OHAL ilan edilirken Elazığ'ın da deprem afet bölgesi olarak ilan edileceği kamuoyuna yansımıştır. Deprem nedeniyle yüz binlerce insan yaşam alanlarını terk edip çevre illere göç etmek zorunda kalmıştır. Tüm illerde 20 Şubat'a kadar eğitime ara verilmiş ve yüksek öğretimin çok önemli bir bölümüne online devam edilmesi kararı alınmıştır. Kurulacak konteynır kentlerde ısınma-barınma ve beslenme desteklerinde sorun yaşanmaması için kapsamlı bir politika uygulanmalıdır.

Depremde kamu binalarının, okulların, hastanelerin, temel ulaştırma ve altyapı hizmetlerinin hasar gördüğü, deprem sonrasında en temel kamu hizmetlerine erişimin sistematik bir şekilde aksadığı, deprem yerleri ile iletişimin sağlanamadığı ve devletin depreme hazırlık tedbirleri konusunda yetersiz kaldığı birçok yerde gözlemlenmiştir. 12 gün geçmesine rağmen deprem yaşanan yerlerde temel barınma, ısınma, beslenme ve güvenlik tam olarak karşılanmamıştır. Arama-Kurtarma çalışmalarındaki aksaklıkların binlerce insanın yaşamını yitirmesine neden olduğu ifade edilmektedir. Enkaz kaldırma çalışmalarının yetersiz kaldığı, yargı süreçlerinde ihtiyaç duyulacak delillerin toplanmadığı, enkaz altında kalan cenazelere özen gösterilmediği, beden bütünlüğüne saygı gösterilmediği, ölüye saygı ilkesinin ihlal edildiği, cenaze aracı/ambulans sağlanmadığı, cenazelerin inancına uygun defnedilmediği kamuoyuna yansımıştır. Milyonlarca yurttaşın yaşamını etkileyen bu depremde yurttaşlarla dayanışma göstermek isteyen birçok sivil toplum kuruluşu, demokratik kitle örgütü, sendika ve siyasi partinin faaliyetlerinin kısıtlandığı ve bazı yerlerde engellendiği kamuoyuna yansımıştır. Mevcut depremin açığa çıkardığı ölüm, engellilik, yoksulluk ve diğer sosyal yıkım sorunları ile yüzleşmek ve mücadele edebilmek için tüm toplum kesimlerini dahil eden kapsayıcı bir kamu politikası uygulanmalıdır. Sadece yaşanan depremin acılarını sarmak ve dayanışmayı büyütmek için değil, deprem kuşağında olan bütün ülkenin sonraki depremlere hazırlanması ve gerekli

78514

tedbirlerin alınması için de kapsamlı bir politika uygulanmalıdır. Deprem yaşanan illerde ekonomik altyapı da çökmüş, on binlerce çiftçinin, esnafın, sanayicinin ürünü, işyerleri ve iş araçları hasar görmüştür. Yıkılan veya hasarlı yerlerin büyük çoğunluğu sigortalar kapsamında güvenceye alınmadığından halkın maddi zararı da çok boyutludur. Depremi açığa çıkardığı kitlesel yıkıma karşı kamusal ve toplumsal bir seferberlik ile dayanışma büyütülmelidir.

Bu bağlamda:

- 1) 6 Şubat depreminde yaşamını yitiren sayısı kaçtır? Bu kişilerin yaş, cinsiyet, il dağılımı nedir? Yaşamını yitirenlerin ailelerine sunulan sosyo-ekonomik ve psikolojik destekler nelerdir?
- 2) 6 Şubat depreminde yaralanan sayısı kaçtır? Bu kişilerin yaş, cinsiyet, il dağılımı nedir? Bu kişilerden kalıcı veya geçici olarak engelli kalan kişi sayısı kaçtır? Yaralı ve engellilere sunulan sosyo-ekonomik ve psikolojik destekler nelerdir?
- 3) Depremde ilk 72 saatte arama-kurtarma çalışması başlatılamayan enkaz sayısı kaçtır? Bu binalarda yaşamını yitiren kişi sayısı kaç olmuştur?
- 4) 6 Şubat depreminde kamuya ait yıkılan bina sayısı kaçtır? Hangi ilde kaç kamu binası (okul, hastane, kışla, cezaevi, vb.) yıkılmıştır? Bu binaların yapım yıllarına göre dağılım sayıları nedir? Bu binaların yapım sürecinde sorumluluğu olan kamu görevlileri hakkında yürütülen bir soruşturma mevcut mudur? Bu binalar ne oranda imar affi kapsamında affedilmiştir?
- 5) 20 Şubat tarihi itibarıyla çadır veya konteynır ulaştırılamayan depremzede sayısı kaçtır? Hangi tarihe kadar tüm depremzedelere konteynır desteği sağlanacaktır?
- 6) Evi ve işyeri kullanılamaz duruma gelen depremzedelere kalıcı konut ve işyerleri hangi tarihlere kadar sağlanacaktır? Sunulacak destek ve hizmetlerin ücretsiz sunulması ve depremzedelere borç çıkarılmaması için hangi tedbirleri alacaksınız?
- 7) Temmuz 2021'de kamuoyuna açıklanan "Depreme Karşı Alınabilecek Önlemlerin ve Depremlerin Zararlarının En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu" kapsamında aradan geçen süre zarfında görev alanınızda olan ve yerine getirdiğiniz tedbirler nelerdir? Görev alanınızda olmasına rağmen yerine getirmediğiniz tedbirler hangileridir?
- 8) 10 ilde yaşanan ve on binlerce insanın yaşamını yitirdiği, yüz binlerin yaralandığı depremde kamusal, hukuki ve vicdani sorumluluğu olduğu gerekçesiyle istifa eden kaymakam, vali, bakan yardımcısı, bakan ve kamu görevlisi sayısı kaçtır? Bu bağlamda siyasi sorumluluğunuz gereği istifa etmeyi düşünüyor musunuz?